

31 Ιανουαρίου, 1990

(ΜΑΛΑΧΤΟΣ, ΠΙΚΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ/στές)

CARNA PLANTS LTD.,

Εφεσείοντες-Ενάγοντες,

v.

MASALCHA BROTHERS LTD. ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

*Εφεσιβλήτων-Εναγομένων,**(Πολιτική Έφεση Αρ. 7170).*

Πολιτική Δικονομία — Εκτέλεση Δικαστικών αποφάσεων — Μεσεγγύηση (Κατάσχεση εις χείρας τρίτου) — Ο Περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμος, Κεφ. 6, άρθρο 73 — Το Δικαστήριο έχει εν πάση περιπτώσει διακριτικήν ευχέρειαν — Προϋποθέσεις ασκήσεως της — 5
 Ο εξ αποφάσεως οφειλέτης πρέπει να είναι "beneficially interested" ως προς το αντικείμενο της κατασχέσεως — Ο όρος είναι ευρύτερος του όρου "δικαιούχος" — Επειδή πρόκειται περί εκτελέσεως, το αντικείμενο πρέπει να είναι εντός δικαιοδοσίας — Ανέκκλητη και διαπραγματεύσιμη (negotiable) τραπεζική πίστωση, κατονομάζουσα τον εξ αποφάσεως οφειλέτην, αλλά πληρωτέα σ' οποιοδήποτε καλή τη πίστει κάτοχον των σχετικών εγγράφων — Ο εξ αποφάσεως οφειλέτης δεν είναι άτομο "beneficially interested" — 10
 Μεσεγγύηση, επομένως, δεν είναι δυνατή — Άλλως θα υπήρχε κίνδυνος υποχρεώσεως της Τράπεζας σε εκ δευτέρου πληρωμήν — Κι' αν ήταν ο οφειλέτης "beneficially interested" η αίτηση του εξ 15
 αποφάσεως δανειστή για μεσεγγύηση της εν λόγω πίστωσης τυγχάνει, ως θέμα διακριτικής ευχέρειας, απορριπτέα.

Τα γεγονότα και το αντικείμενο της αίτησης για μεσεγγύηση διαφαίνονται σε αδρές γραμμές από το πιο πάνω σημείωμα. Με την εφεσιβληθείσα απόφαση το πρωτόδικο Δικαστήριο ακύρωσε 20
 την μεσεγγύηση, που είχε αρχικά διαταχθεί. Οι αρχές, που εφάρμοσε το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την έφεση, καθώς και η ανάλυση, που έκαμε, του άρθρου 73 του Κεφ. 6 προκύπτουν στο ίδιο πιο πάνω περιληπτικό σημείωμα. Η απόφαση αφορά 25
 ανέκκλητη, αλλά διαπραγματεύσιμη, τραπεζική πίστωση προς εξ αποφάσεως οφειλέτη, όπου ο τρίτος (η Τράπεζα) αναλαμβάνει υποχρέωση πληρωμής ποσού προς οποιοδήποτε καλή τη πίστει κάτοχον των εγγράφων. Η απόφαση δεν αφορά τραπεζική πίστωση μη διαπραγματεύσιμη προς συγκεκριμένο άτομο (Straight

credit).

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.

Αναφερόμενες αποφάσεις:

Rossides v. Tossoun (VIII) C.L.R. 43

5 *Christou v. HadjiPandela (1981) 2 J.S.C. 283*

Power Gurber International Ltd. v. National Bank of Kuwait SAK [1981] All E.R. 607

Pastella v. Marine Iranian Tanker (1987) 1 C.L.R. 583

Deutsche Schachtbau v. S.I.T. Co. C.H.L. (E) [1988] 3 W.L.R. 231.

10 Έφεση.

Έφεση από τους ενάγοντες κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Σταυρινίδης, Ε.Δ.) που δόθηκε στις 29 Απριλίου, 1986 (Αρ. Αγωγής 4132/85) με την οποία το ένταλμα κατασχέσεως σε χέρια τρίτου
15 ημερ. 11.10.85 ακυρώθηκε.

Χρ. Κληρίδης και Ν. Πυριλλίδης, για τους εφεσείοντες.

Γ. Αγαπίου, για τους εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

20 ΜΑΛΑΧΤΟΣ Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Γ. Μ. Πικής-

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Οι εφεσείοντες είναι οι εξ αποφάσεως δανειστές των Masalcha Brothers Ltd., από το Ισραήλ. Οι εφεσίβλητοι είναι η Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα, η οποία είχε εκδόσει αμετάκλητη πίστωση υπέρ των εξ αποφάσεως
25 χρεωστών, η οποία δεν έχει αποπληρωθεί παρά το γεγονός ότι έχει διαρρεύσει από το χρόνο της έκδοσής της μεγάλο χρονικό διάστημα (εκδόθηκε το 1984). Η πίστωση παραχωρήθηκε προς όφελος των εξ αποφάσεως χρεωστών από Κύπριο εισαγωγή εμπορευμάτων.

30 Η πίστωση εκδόθηκε σε συνεργασία με την ανταποκρι-

τρια τράπεζα στην "Τέλ Αβίβ", συγκεκριμένα την Τράπεζα "Μπάρακλεϊς". Βάσει των όρων της πίστωσης η ανταποκρίτρια τράπεζα παραμένει αλληλέγγυη με τους εφεσίβλητους για την αποπληρωμή του ποσού που αντιπροσωπεύει η πίστωση.

5

Οι όροι της πίστωσης την καθιστούν πληρωτέα όχι μόνο στον πιστωτή αλλά και σε οποιονδήποτε άλλο ο οποίος κατέχει καλή τη πίστει τα έγγραφα τα οποία καθορίζει η πίστωση. Μετά από ενδελεχή εξέταση των όρων της πίστωσης και των σχετικών αρχών δικαίου που διέπουν την υπόστασή της στο τραπεζικό πεδίο, το πρωτόδικο δικαστήριο αποφάσισε ότι ανήκει στην κατηγορία των διαπραγματεύσιμων πιστώσεων, δηλαδή πιστώσεων που είναι πληρωτέες όχι μόνο στον πιστωτή αλλά και σε κάθε άλλο που είναι κάτοχος καλή τη πίστει και προσκομίζει τα προβλεπόμενα έγγραφα. Το δικαστήριο κατάληξε ότι το Ισραήλ (ο τόπος διαμονής του πιστωτή) και όχι η Κύπρος είναι κατ' αρχήν ο τόπος αποπληρωμής του χρέους.

10

15

Μετά από προσεκτική έρευνα των αρχών που διέπουν την έκδοση, την διαπραγμάτευση και αποπληρωμή εμπορικών πιστώσεων αυτής της κατηγορίας, το πρωτόδικο Δικαστήριο συμπέρανε ότι οι εξ αποφάσεως χρεώστες δεν είναι οι "beneficiaries" ("οι δικαιούχοι") της πίστωσης με την έννοια που ενέχει ο όρος αυτός στο Άρθρο 73 του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 6, και συνεπώς, η πίστωση δεν μπορεί ν' αποτελέσει αντικείμενο διατάγματος μεσεγγύησης.

20

25

Επίσης, αποφασίστηκε ότι η έκδοση διατάγματος δεν είναι δυνατή και για ένα δεύτερο λόγο, διότι το ποσό δεν οφείλεται στην Κύπρο και συνεπώς, δεν μπορεί ν' αποτελέσει αντικείμενο κατάσχεσης.

30

Οι εφεσείοντες αμφισβητούν την ορθότητα της απόφασης και αξιώνουν την ανατροπή της για τρεις κυρίως λόγους:

(1) Οι εξ αποφάσεως χρεώστες έχουν το συμφέρον που

35

5 απαιτείται από το Άρθρο 73 του Κεφ. 6, που τους καθιστά δικαιούχους της πίστωσης, που εξισώνεται με χρηματική οφειλή ή ασφάλεια για την αποπληρωμή ισάξιου ποσού. Η ευχέρεια διαπραγμάτευσης της πίστωσης δεν μειώνει ούτε εξαφανίζει την υποχρέωση των εφεσιβλήτων προς τους εξ αποφάσεως χρεώστες ενώ η ευχέρεια διαπραγμάτευσης μέσω οποιασδήποτε άλλης τράπεζας αντιστρατεύεται το εύρημα του πρωτόδικου δικαστηρίου ότι ο τόπος αποπληρωμής της πίστωσης είναι το Ισραήλ.

10 Η μόνη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην οποία έγινε αναφορά και, η οποία τείνει να ρίψει φως στη φύση της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου για την έκδοση διατάγματος μεσεγγύησης, είναι η *Georghe Th. Rossides v. Emetullah HajiTosoun(VIII) C.L.R. 43*. Η σημασία της
 15 έγκειται κυρίως στη διαπίστωση που γίνεται ότι η έκδοση διατάγματος μεσεγγύησης ανάγεται στη διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου, γεγονός που συνάγεται αβίαστα από τις Διατάξεις του Άρθρου 78 του Κεφ. 6.

20 Η άλλη κυπριακή απόφαση στην οποία έγινε αναφορά είναι εκείνη του Επαρχιακού Δικαστηρίου *Christou v. HadgiPandela (1981) 2 J.S.C. 283*.

25 Ο κ. Κληρίδης εισηγήθηκε ότι η απόφαση στην υπόθεση *Power Curber International Ltd. v. National Bank of Kuwait SAK [1981] All E.R. 607* στην οποία δόθηκε μεγάλη σημασία από το πρωτόδικο δικαστήριο, είναι περιορισμένης σημασίας και διακρίνεται από την παρούσα υπόθεση δεδομένου ότι ο καθορισμός του Ισραήλ ως τόπου αποπληρωμής του χρέους εξουδετερώνεται από την πρόνοια με την οποία η πίστωση καθίσταται διαπραγματεύσιμη και μπορεί να αποπληρωθεί και από οποιαδήποτε άλλη
 30 τράπεζα.

35 Ο κ. Αγαπίου εισηγήθηκε ότι η υπόθεση είναι απλή στον προσδιορισμό των επίδικων θεμάτων αλλά μεγάλης σημασίας ως προς τις συνέπειες στο διεθνές εμπόριο και τις συναλλαγές της χώρας με το εξωτερικό.

Η τραπεζική πρακτική σχετικά με την έκδοση, διαπραγμάτευση, και αποπληρωμή αμετάκλητων πιστώσεων (irrevocable letters of credit) και τα δικαιώματα που γεννώνται και οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται, εξετάζονται σε πολλά συγγράμματα σε μερικά από τα οποία έγινε αναφορά. (Βλ. μεταξύ άλλων *Banker's Documentary Credits*, by F. M. Ventris, p. 8-14, *Paget's Law of Banking*, 8th Ed., p. 631 et. seq., *Schmittoff's Export Trade*, 7th Ed., p. 247 et. seq.). 5

Σε γενικές γραμμές εμπορικές πιστώσεις για τη διεξαγωγή του εμπορίου διαιρούνται σε δύο κατηγορίες: 10

- "Straight Credit" που καλύπτει τις περιπτώσεις στις οποίες η πληρωμή περιορίζεται στον πιστωτή, και

- "Negotiable Credit" πιστώσεις που αποτελούν το αντικείμενο διαπραγμάτευσης και η αποπληρωμή δεν περιορίζεται στον πιστωτή. 15

Στην *Power Cumber* (ανωτέρω) επεξηγείται η σημασία της διαπραγματεύσιμης πίστωσης στην πρόσφορο διεξαγωγή του διεθνούς εμπορίου. Υποδεικνύεται ότι πιστώσεις αυτής της κατηγορίας συνιστούν μορφή χρήματος. 20

Αυτές οι ιδιότητες αποσυνδέουν την πληρωμή της πίστωσης και τη διαπραγμάτευσή της από πιθανές συμβατικές διαφορές και εκατέρωθεν διεκδικήσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων.

Το Άρθρο 73 του Περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου δεν περιορίζει σε αντίθεση με την αγγλική νομοθεσία την έκδοση διατάγματος μεσεγγύησης σε χρέη. Επεκτείνει τη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου να εκδόσει διάταγμα σε σχέση και με άλλες μορφές δικαιωμάτων, σε αγαθά, σε χρήματα και εγγυήσεις ("securities") για χρηματικά ποσά. 25 30

Η πρώτη προϋπόθεση που πρέπει να ικανοποιηθεί για την έκδοση διατάγματος αφορά το συμφέρον του εξοφάσεως χρεώστη στο αντικείμενο της μεσεγγύησης. Ο

νόμος ορίζει (Άρθρο 73) ότι πρέπει να είναι ο δικαιούχος του αντικειμένου - "beneficially interested". Ο αγγλικός όρος "beneficially interested" είναι ευρύτερος από τον αντίστοιχο ελληνικό "δικαιούχος".

5 Ο κ. Κληρίδης εισηγήθηκε ότι το συμφέρον το οποίο προβλέπει το Άρθρο 73 ενυπάρχει και όταν ο εξ αποφάσεως χρεώστης έλκει το δικαίωμά του από τις αρχές της επιείκειας ("equity").

10 Ανεξάρτητα από την επακριβή σημασία στο πλαίσιο του Άρθρου 73 του όρου "beneficially interested" και τη φύση των δικαιωμάτων και συμφερόντων τα οποία περιλαμβάνει, το συμφέρον του εξ αποφάσεως χρεώστη πρέπει να είναι άμεσο και όχι έμμεσο ή η άσκησή του να τελεί υπό όρους.

15 Η δεύτερη διαπίστωση σχετίζεται με τον τόπο αποπληρωμής του χρέους. Η σημασία αυτής της προϋπόθεσης δεν σχετίζεται μόνο με τον προσδιορισμό του δικαίου της χώρας που τυγχάνει εφαρμογής αλλά πολύ σημαντικότερο με την ευχέρεια λήψης μέτρων για εκτέλεση του εξ αποφάσεως χρέους. Η έκδοση διατάγματος μεσεγγύησης αποτελεί μέσον εκτέλεσης δικαστικής απόφασης. Στην υπόθεση *Pastella v. Marine Iranian Tanker (1987) 1 C.L.R., 583* (απόφαση Ολομέλειας) υποδεικνύεται ότι τα μέσα εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων περιορίζονται κατά κανόνα σε στοιχεία ενεργητικού ("assets") που ευρίσκονται εντός και όχι έξω από τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου.

30 Το πρώτο ερώτημα που πρέπει να απαντήσουμε είναι αν οι εξ αποφάσεως χρεώστες, που κατονομάζονται στην αμετάκλητη πίστωση ως οι πιστωτές είναι οι δικαιούχοι της πίστωσης. Την απάντηση τη δίνει το ίδιο το έγγραφο. Δικαιούχος είναι ο πιστωτής ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στην κατοχή του οποίου περιέρχονται καλή τη πίστει τα έγγραφα τα οποία προσδιορίζονται στην πίστωση δικαιούχος του χρηματικού ποσού που αντιπροσωπεύει η πίστωση είναι ο κάτοχος αυτών των εγγράφων. Τα χρή-

ματα κρατούνται σε πίστη του οποιουδήποτε καλή τη πίστει κατόχου των εγγράφων. Όπως αναφέρεται στην υπόθεση *Cumber* αποσύνδεση αυτού του στοιχείου από διαπραγματεύσιμη ανέκκλητη πίστωση θα αλλοίωνε τη φύση της και θα περιόριζε τη σημασία της ως μέσο διεξαγωγής του διεθνούς εμπορίου. Την προσέγγιση αυτή τη συμμεριζόμεθα. Κρίνοντας στη σωστή τους δικαιοϊκή διάσταση τα δικαιώματα των εξ αποφάσεως χρεώστων αυτοί δεν είναι οι δικαιούχοι του χρηματικού ποσού που αντιπροσωπεύει η πίστωση. 5 10

Και αν ακόμα καταλήγαμε στο συμπέρασμα ότι οι εξ αποφάσεως χρεώστες είναι οι δικαιούχοι της πίστωσης δεν θα εγκρίναμε στα πλαίσια της διακριτικής μας ευχέρειας την έκδοση του αιτούμενου διατάγματος λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα οι εφεσίβλητοι να κληθούν να πληρώσουν εκ νέου το ποσό που αντιπροσωπεύει η πίστωση σε τρίτους. Αυτός ο παράγοντας μπορεί ν' αποτελέσει, όπως επεξηγείται με λεπτομέρεια στην απόφαση *Deutsche Schachtbau v. S.I.T. Co. (C.H.L. (E.))* [1988] 3 W.L.R. 231, βάσιμο λόγο για τη μη έκδοση διατάγματος μεσεγγύησης. 15 20

· Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.